

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése Ide küldendők az előfizetési díjak nyilvántartásai és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi ismeretterjesztős szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 20 ft.

Hirdetések elfogadhatnák:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben Schalek H., Dukas M., Oppelk A. *«Altaános Tudósító»* hirdetési osztálya Budapest.

Nyilvántartási szám 20 III.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hiv. közlönye

Védekezés az alkoholizmus ellen.

E héten tartotta a tizedik nemzetközi antialkoholista kongresszus tanácskozásait Budapesten. Az alkohol tulságos élvezetének az emberi test szervezetére gyakorló kártékony hatásáról már több ízben írtunk lapunkban. Az alkoholelles kongresszusnak hazánk fővárosában lefolyt nagyfontosságú tanácskozásai alkalmából megragadjuk az alkalmat, hogy az alkoholizmus elleni védekezésről mondjunk el egyet-mást.

I.

Az alkoholizmus elleni védekezés egyik leghatályosabb eszközéül említetik, hogy gondoskodni kell az alkohol helyettesítéséről és erre főleg a tea, kávé, cacao ajánlatnak, melyek a testi szervezetre kevésbé kártékonyak, láperőt is nyújtanak s az organizmusra élelénkítő befolyást gyakorolnak. Habár megengedjük, hogy ezen italok sok esetben az alkoholtartalmú italok helyettesítéséül szolgálhatnak is — mégis mind csak gyenge surrogatumok azon italhoz képest, mely az élőlények használatára a mindenség alkotója által első sorban rendeltetett, mely az életnek, az egészségnek és a tenyészetnek üdítő és felfrissítő főeleme, a szomjúságnak is minden szeszes italnál kellemesebb és fölelevenítőbb oltója és csillapítója: ez pedig a jó ivóvíz.

Az alkoholizmusról írt nagyszámu dolgozatokat volt alkalmam olvasni. A legkü-

lönfélőbb tervezetek, javaslatok merültek már fel e baj elhárítására, csak azt nélkülöztem, a mi a legtermészetesebb s mondhatni önmagától értődő kiváncsalm és megoldás: a jó ivóvíznek és ezt nyújtó nyilvános kutaknak fölemlítését. Csakis ha jó ivóvízünk van, csak akkor mondhatunk le a szomjúságot csillapító egyéb italokról, csak akkor kárhoztaljuk azokat, kik a tikkasztó nyári napokban szomjúságuk csillapítására más italokhoz kénytelenek folyamodni.

A jó ivóvíz biztosítása s különösen az utak mentén nyilvános kutaknak létesítése legjobban korlátozhatná még az alkoholizmust. Hol a víz rossz, ott még az egészségükre lételeyenek is alkoholistákká válhatnak, mert ki van mutatva, hogy bizonyos betegségek, mint például az altesti typhus és a cholera a talajnak rothadt anyagokkal való felitése által terjednek tovább és a rossz ivóvíz nem csekély mértékben terjeszti a bajt. Az ember, ki élete és jólete biztosítása végett lépett az állami egyesülésbe, ugyanakkor köztételtől megkívánhatja, hogy megsemmisítse neki azokat a vitális eszközöket, melyek nélkül psikai életét egyáltalán nem folytathatja s ezek közé első sorban a jó ivóvíz tartozik.

Törvény alkotandó tehát a községeknek ivóvízzel való ellátásáról és ez a hatóságok kötelezőszerű gondoskodásának első rendű tárgyává teendő. egyuttal a fedezet módja is megállapítandó. Nyilvános kutak állítandók fel odaerősített ivópojarakkal s ugyancsak

törvényileg megállapítandó, hogy a hatóság a kutak állapotát és a víz minőségét is időnkint megvizsgálni tartozik.

Igaz, hogy e problémát a gyakorlatban nem mindig oly könnyű megoldani, mert néha mértföldekre is elnyuló területeken alig lehetséges alkalmas jó ivóvízre akadni, de legalább minden lehető meg kell tenni e cél elérésére s törvény útján a községekre kell róni e kötelezettséget. A rómaiak példája lebegjen előttünk, kik a jó ivóvízzel való ellátásra oly nagy súlyt fektettek. Néha egyes községek önerjüköböl képtelenek lesznek arra, hogy egy ily költséges vízvezetési munkálatot létesítsenek, ilyenkor lehetővé kell tenni több község egyesülését és különös cél elérésére; ily vízvezetékek, artézi és más kutak költségei fedezetére bizonyos föltételek mellett állami szubsventió is engedélyezendő volna, mindenesetre azonban gondoskodni kellene a községek részére olcsó hitelről, melyet e munkálatok költségeire nyerve lehetnének. A hol teljessn megfelelő jó víz rendelkezésre nem áll; ott a víz javítására és megtisztítására főzés, leparóztatás, átszűrés által kell törekedni és e célból nyilvános költségen a megfelelő berendezéseket létesíteni. Ha ezen vagy ezekhez hasonló intézkedések élelbe léptetnének, nemcsak az alkoholizmus terjedése ellen lehetnének felvértelve, hanem egyszerre a közegészségi ügy, sőt az állattenyésztés és a mezőgazdaság érdeke is nevezetes vívmányt nyerne és a törvények gyűjteménye egy igazán üdvös

T Á R C Z A.

A néma menyasszony.

Írta: Honti Henrik.

Oh, férjek fülei! Micsoda kéjjel hegyeződhetek, ha ilyesmit hallotok: néma menyasszony! . . . Hisz ez az, amiből az ideális asszony lesz; engedelmes felesége a férjének, csöndes óra a ház tűzhelyének! . . .

Számtalan család tragédia történetét ismerem, és azok kilenczted részének az asszony nyelve volt az oka. Lehet, hogy igaztalan vagyok, de az tagadhatatlan, hogy nagyon furcsa jószág egy asszonyi nyelv. — Milyen édes, ha azt sugja:

— Szeretem! . . .

És miképpen szúr például e kérdés:

— Te vén korhely! Hát most kellett haza

jönni? . . .
Éppen azért fog különösnek, sőt talán hitetlennek is tetszeni egynemely férjek előtt az alább következő történet.

I.

Ellen kisasszony, egy édes kis hölgyecske szobáskájában ült, és lábainál a vőlegénye: John Williamson, egy kifogástalan dzsentlemén. Beszélgettek, és az Ellen barátinőjéről, a kis Kettyről volt szó.

— Tegnap Ketty kisasszony nagyon csinos volt, — mondá John ur.

— Ellen kisasszony felbiggyesztette ajkát.

— Már sokkal jobb izlésűnek tartottam, kedves barátom! . . . De hogy is lehet Ketyre azt mondani, hogy csinos?

— Kérem, hisz maga nem látta őt, kedvesem, de ha látta volna, biztosítom, hogy nem lenne ilyen elfogult . . .

— Elfogult? . . . én? . . . kedves John, ez sok! Nincs hál' Istennek — szükségem arra, hogy olyan hölgyekkel szemben, mint miss Ketty, elfogult legyek . . . Külömben, ha a kisasszony tet-szik önnek! . . .

— De Ellen! . . . kedves menyasszonyom, kegyed ma tulérékeny! . . .

— Nem úgy, mint Ketty, ugy-e bár? Hát tudja meg, hogy én Kettyről többé egy szót sem fogok magával beszélni . . . de egyáltalán nem . . . Hallgatok! . . .

Ellenke ez elhatározása, ha szilárd alapja lett volna házasságuk boldogságának, és az ostoba Williamson ezt nem fogta fel . . . kérelle menyasszonyát, könyörgött neki, de az nem beszélt, hiába volt minden . . . kérte, esengett, hízeltet neki, — hasztalan, mind hasztalan . . .

A kisasszony nagy áldozattal és hibetetlen erkölcsi erővel visszatartotta magát a gyóztól, és ezáltal meggyőzte magát egész neme gyöngeségét. Ellen hallgatott egy nap, két nap, s a kellemes meglepetés csakhamar aggodásba ment át, mert a kisasszony semmi esetre sem akart beszélni.

Csak a régi római asszonyok között lehetett ilyen erős jellemet találni! . . . és a természet — mint előre látható volt! . . . megdobozta magát. Vagy két hónapi hallgatás után Ellen kisasszony

megnémult . . . Teljesen elvesztette beszélő képességét.

Mr. Khinin, a kékszeművegű, hajtalan házi-orvos idegesen kaparta kopasz fejét és kénytelen volt beismerni, hogy igenis, van még új a nap alatt.

Egy ifjú hölgy, aki két hónapig hallgat.

És a hallgatás folytán megnémul . . .

Ez rettenetes . . .

Egy csomó szaktudományos munkát keresztül izzadt és erre nem talált mütétet, nem talált orvosságot . . .

A kisasszony helyzete igen különös volt, és furcsa lélekállapot lehetett, amikor arra ébredt, hogy a műkedvelő némaságot ime egész élelthiven eltanulta.

A vőlegényét okozta mindezért, és mivel a stílusát még nem veszttette el, a következő drága kis levélkét küldte a vőlegényének a jegygyűrűje kapcsán:

— A férfiak mind nyomorultak.

Mr. John Williamson különben nőül vette Ketty kisasszonyt — és ezzel végeztünk velük.

II.

Mr. Khinin, a kisasszony orvosa, szívén hordta az orvosi tudomány fejlődését és előbbrevitelét, és ezért a világ történetében és orvosi működésében páratlan esetet unalmas szakmegjegyzésekkel fűszerezve, leírta egy orvosi újságban, hogy mit szólnak majd hozzá a kollegák.

A doktorok ugyan nem sokat foglalkoztak, a dologgal, hanem kiollózták (hirlapírói operáció)

törvényvel gazdagabbá válnék. Igaz, hogy az általam javasolt törvény létesítését időhöz kötött politikai érdekek nem sürgetik, de az egyetemes közérdek, az emberiség szükségletén alapuló kívánalom erősebb minden más muló érdeknél, az élet és egészség fentartása fontosabb minden más tekintetnél. Ez a legegységesebb értelemben vett conserválásnak elengedhetlen szükséglete és föltétele, a mindennapi létezésnek gyakorlati kívánalma s így nem sorozható azon utópiák közé, melyekben előggé bővelkedik az ujkori állami socialismus.

A kereszténységben gyökerező vallás-erkölcsi felfogás a mértékletességet mint Isten törvényeivel megegyező életmódot tekintti, az evésben és ivásban csak az élet és egészség fentartásának eszközt látja, mely az egyént bensőleg megszenteli — míg a mértékletesség, melyet sz. Pál apostol uty jellemez, mint a »hasnak bálványozását«, Krisztus keresztének ellenségül állítatik elő (a »Filippiek«-hez 3 19). Ugyanezen szent apostol a részegséget azon bűnök közé sorozza, a melyekben részesek Isten országát el nem nyerik, míg a megtartóztatást a »lélek gyümölcsei« közé sorozza (a Galátokhoz 5 21 23).

Azon nagy küzdelemben, melyet a társadalom az alkoholizmus ellen folytat, az emberek jobb érzésére kell apellálni és ha sikert akarunk aratni, nemcsak arra kell törekednünk, hogy mindenki saját személyére nézve alkalmazza a helyes mérsékletességi elveket, hanem arra is, hogy az emberekben meglegyen a készség telebarátainak súlyos helyzetén is segíteni és így a kereszténység által előírt telebarátói szeretet művét teljesíteni, mert az iszákosok önmaguktól aligha fognak jobb utra térni, hanem kell, hogy a józanok vezessék, irányítsák őket.

A kereszténység ezen oktatása az úgynevezett »mérsékletességi« és »önmegtartóztatási« egyleteket, vallás-erkölcsi ajánlatban is részesítette, mi a különböző felekezeti papság lelkes támogatásában nyilatkozott. Erre nézve csak néhány példát idézünk: A westminsteri bibornok-érsek által alapított 1874-ben a római kath. szent-kereszt-liga (The rom. cath. total abstinence league of the holy Cross). Ezen liga állásponjtja a sze-

szes italok teljes mellőzésében rejlik, ezeknél a veszedelem abban rejlik, hogy az emberek nem tudják megtartani a kellő mértékét; ezért a teljes önmege tartóztatást követeli.

Az egylet központja Londonban van, patronusa a római pápa, ki legfőbb egyházi tekintélyével támogatja a társaságot, egyébként — élén a westminsteri érsek áll; a központhoz csatlakoztak a főkegyletek, ugy bel- mint külföldön, az egyesületek betenkint meelingeket tartanak s a clerus gyöngéd s mégis meggyőző modora jótékonyan hat az egylet érdekében.

Ezen egyházi jellegű egyesület mellett az ir. rom. kath. szent-Miklós-liga említeudő, mely szintén a szeszies italok élvezetének teljes mellőzését veszi célba s a mértékletesség elvét alkalmazza főleg a papnöveldekben, hol a növendékek nagy része szeszies italt egyáltalán nem iszik. Manning bibornok 1885-ben, a képviselőválasztások előtt kiadott röpiratában azon követeléssel lépett fel, hogy »a nép akarata ellenére a legkisebb pusztán se lehessen italmérsési üzletet alapítani«, vagyis hogy az italmérsési üzlet megengedése nézve mindenkor a helybeli lakosság kívánalma legyen határozó.

Ez lényegileg azonos kívánalom azzal a rendszerrel, melyet a németek »local-option«-nak neveznek, mely szerint az italmérsék engedélyezése vagy eltiltása iránti határozat mindenkor az illető község akaratától tételnek függővé. Az angol egyház mérsékletességi egyesülete (Church of England Temperance Society), mely a királyné főpatronátusa alatt áll, a szeszies italok mérsékletes élvezetét megengedhetőnek ismerteti; az abstinensek abban csak egy alosztályt képeznek; a mértékletességet egyébként üldözi, a korcsmák tulságos számának korlátozását kívánja s a mértékletesség elleni küzdelmet szintén az üdvözítő és az apostolok tanaiból vonja le.

Az egyházak befolyása a mérsékletességi mozgalomra lépten-nyomon jelentkezik és igen üdvösnek bizonyul. A főpapak röpiratai és körlevelei, melyeket főleg a választások idején közzétettek, a népet a mértékletességben rejő vallás-erkölcsi és társadalmi veszélyekre figyelmeztetvén, a magasztos ügyet folytonos emlékeztetés tárgyává tették;

az egyházi beszédek és imák a társadalom legszentebb érdekeit szolgálták és szolgálják akkor, midőn a népet mérsékletességre intik és eleven színekkel feltárlják azokat a veszélyeket, melyeket az iszákosság maga után von; a mérsékletességi egyletek körében tartott magán- és nyilvános imáknak is az a rendeltetése, hogy elhatározásuk kiviteléhez erőt és támogatást kérjenek és így a mérsékletességhez nemcsak testileg, de lelkileg is megedzék magukat. A magasztos hivatás, melyet a mérsékletesség ügye körül az egyházak teljesíteni hivatvák, a missionáriusok, kik egyuttal valamely egyházi mérsékletességi egylet megbízottjai, a távoli világrészekben tanýázó hadseregeket vagy az oceanokon vitorlázó hajókat bámulatos önfeláldozással, veszélyt és félelmet nem ismerő lelkesedéssel sokszor óriási költséggel is fölkeresve, a mérsékletesség ügyének a hadsereg és hadi tengerészet körében szereznek híveket.

A távoli világrészekben teljesített ezen misszió kivül még az iszákosok megjavítására irányzott *belső misszió*t is teljesíthetnek az egyházak, midőn az alkoholizmus posványaiha leszállva, valóban erkölcsi életmentési munkát végeznek. Ilyet teljesít az angol egyház említt mérsékletességi egylete megbízottai utján, kik meglátogatták a rendőri fogházakat és börtönöket — a volt fegyenceket lakhelyeiken keresték fel, azoknak lelkére igyekeznek hatni s ha öszinte elhatározást látnak, átveszik tőlők a mérsékletességi fogadalmat. A férfi és nőnemű szokásos iszákosok részére alapított apó- és menedékházak Angliában szintén ezen egyházi egyesületektől indultak ki.

A korcsmaüzleteknek *vasárnapi bezáratása* ezen egyleteknek szintén egyik programmpontját képezi; ezen üzletek Angliában a vasárnap bizonyos órában bezárvák ugyan — de ezt nem tartják elegendőnek, hanem a szeszies italoknak eladását az egész vasárnap folyamán eltiltani kívánják és Angliában hosszabb idő óta külön egyesület működik, mely e szigorú vasárnapi zárlat behozatala érdekében küzd. Sajnos, a continentális államokban ezen kívánalom még nem érlelődött meg. »Európa összes államai — Nagy-Britannia kivételével, hol

az orvosi folyóiratból az érdekes és követendő eseményt a napilapok és leközlők a különfélek között — erre a hirre azután — ime a saját hatalma! — kétszáztizenhárom házassági ajánlatot kapott Ellen kisasszony. Kétszáztizenhárom urimber, aki a küzdelmes évek után csöndes családi tűzhelyre vágyik, — akarta boldogítani a néma hölgyet, akinek papája — mellesleg megjegyezve — az ezüst — király melléknevét kapta ezüst bányáért.

Kétszáztizenhárom kérő! . . . Ó leánykák, nem dobnak meg a szívetek e páratlan, és magas szám hallatára? . . .

És mindez miért? . . . Mert Ellenke nem tudott beszélni! . . .

Ekkor fedezte fel Mr. Bocheine, a new-yorki akadémia elnöke, hogy honnan ered a közmondás:

— Hallgatni arany! . . .

Az ezüstkirály palotájában eszentul napról-napra megjelent egy-egy választékos eleganciával öltözött ur, hogy megvizsgálja azt a kisasszonyt, aki a »lőlegénye« miatt veszítette el beszélőképességét, és akinek a leghőbb vágya volt, hogy a megvizsgált kisasszonynyal járulhasson az ezüst — após áldása elé.

Ellen kisasszony a dolgot rendkívül mulatságosnak találta. Nem is bánta már, hogy megnémult, mert gyakran megsértette volna a kérő urakat egy-egy találó jelzővel.

És a nótá vége az, hogy találkozott a sok ur között egy, aki megtetszett a kisasszonynak és

akinek a boldogító igen-t is csak a fejével intve, a felesége lőn . . .

III.

Mr. Thamas, az Ellen férje, a paradicsomba jutott. Gazdag asszonyt kapott, palotája minden kényelemmel be volt rendezve, és az asszonya mintaképe volt mindazon asszonyoknak, akik valaha egy férfit boldogítottak az Egyesült-Államok területén.

Jó volt, gyöngéd volt, szép volt, és sohasem mondott egy rossz szót sem, nem korholta, nem szidta a férjét és mr. Thamas jöhetett, mehetett, amikor akart, még ha éjjel után két óraker is talált hazavetődni, — akkor se szőlt a galambszívű asszonyka semmit.

És egy fűszeres éjszakán, melyet éppen szerelemre talált ki az ég, mikor minden csak az igaz és egyedül üdvözítő szerelem himnuszát zengte, Thomas ur egy kis erkélyen ült a feleségével.

Az erkély alatt hullámozott a város. Emberek, fogatok, kocsi, villanyosok vágattak fel-le és az őrlőt, zür-zavaros láma a munka színfajájaképpen hangzott el hozzájuk, a kik az örök békét, a nyugalmas boldogságot és a szerelmet élvezték.

Mr. Thamas az asszonyka szemébe nézett. Pillantása majd beleveszett a titokzatos végtelenségbe, és mig mindketten megremegtek a bűbájós pillantás alatt, a férj az asszonykát szenvedélyesen megsökölte.

És csoda történt . . .

Amint csoda volt, hogy Ellen, mint menyasszony, megnémult; most ép oly csodásan történt,

hogy a menyecske visszanyerte beszélőképességét . . . Mintha a férje csókja váltotta volna meg! — Szeretlek! — volt az első szava férjének, — mert te olyan dolgokat ismertél meg velem, amiket eddig csak szerettem . . .

És az asszonyka beszélt.

IV.

Eleinte kedvesen csevegett; — élesen, mint egy fiatal asszonykához illik; ennivaló naiv dolgokat, amin egy fiatal házaspár szerelmesen öszszenevet, — azután erősebb kifejezéseket is talált, erősebb hangon . . .

Egyre beszélt, sző — ugylátszik, hogy — ki akarta pótolni mindazt a mulasztást, amikor őt a kiszámíthatatlan természet hallgatásra kényszerítette és ki is pótolta!!! . . .

Mr. Thamas békéje ellillant; boldogsága a mult volt csupán; és a nagy, hatalmas ember engedelmesen, gyáván hunyászodott meg a gyöngé asszony előtt . . . Szegény, egészen odalett! . . . megszönyödött, megcsunyult és megrokkant, hogy az asszonykának, — ki egyre virulóbb, gömbölyűbb és beszédesebb lőn, — egyre több és komolyabb oka lett a korholó szóra . . .

V.

És ekkor megint a jó természet segített. Valami menydörgés, vagy más külső erőszak folytán mr. Thamas — megsiketült . . .

Ez által a megbomlott egyszuly és a megzavart házi béke megint helyre állt és ők ismét nagyon, de nagyon boldogok.

legalább a vasárnap némely óráiban tilos az alkohol korcsmai eladása — mai napig megengedik azt, hogy a munkásosztályok tagjainak milliói az *úr napján elköltésük heti szerzeményök nagyobb részét*; alkalmat nyitnak a vallás és erkölcs elveinek s a büntető codexek tételeinek *e napon* legsűrűbben előforduló megsértéséhez; eltűrik, hogy a könnyelmű fogyasztó gyakran életveszélyes munkájának díja a számító, önző s nyervágó korcsmárosztályt gazdagítsa! Ezen állapot visszas, lehetetlen nekünk magyaroknak is elfojtanunk azt a kívánalmat, hogy az 1891. XIII. t.-c., mely csak az *ipari munka* vasárnapi szünetelését rendeli el, kipótoltságok egy más törvényvel, mely a vasárnapok és egyéb ünnepnapok méltó ünneplését a mérsékletesség nagyobb biztosításában s a vallás-erkölcsi szempontok szigorubb elismerésében fogna fölkeresni.

Dr. Csillag Gyula.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Kinevezés.** A m. kir. államvasutak igazgatósága Majcen Ferenc murasiklósi kántortanítót a nasici (Szlavonia) államvasuti elemi iskolához igazgató tanyitvá nevezte ki.

— **Megyei tisztviselőik választása.** Zarármegye törvényhatósági bizottsága a folyó hó 11-én tartott közgyűlésében Pálffy József pacsai szolgabíró Pácsára főszolgabírónak, Molnár János alsóndevai másodosztályú szolgabírót elsőosztályú szolgabírónak egyhangulag és Szilágyi Dezső árvaszéki aljegyzőt másodosztályú szolgabírónak megválasztotta.

— **Nyilvános köszönet.** Murai Róbert belicai birtokos ur 10 — Pethő Jenő csáktornyai gyógyszerész ur pedig 3 csáktornyai részint polgári, részint elemi iskolai szegény tanulóit teljes iskolai felszereléssel (tankönyvek, rajzeszközök stb.) láttak el, mely nemes tettükért ezuton mondanak hálás köszönetet a segélyezett szegény tanulóknak.

— **Esküvő.** Hild László nikincei (Szlavonia) »Julian« iskolai tanító folyó hó 9-én tartotta esküvőjét Grész Emilia nikincei tanítónővel. Grész Alajos perlaki ügyvéd kedves leányával Perlakon.

— **Eljegyzés.** Lustgarten Ignátz a Hirschler és Lustgarten cégtárs tagja f. hó 12-én eljegyezte Neumann Zsófia kisasszonyt Sziszeckről.

— **Halálozás.** Lukovnyák János volt csáktornyai jómódu iparos folyó hó 13-án d. u. 2 és fél óraker életének 60-ik, holdog házasságának 29-ik évében rövid szenvedés után Varazsdon elhunyt. A megbodogult hullt teteme f. hó 15-én d. e. 10 óraker helyezettett örök nyugalomra a varazsdi róm. kath. temetőben. A boldogultat nagyszámu családja és kiterjedt rokonsága gyászolja. Béke poraira!

— **Adakozás a körmendi Kossuth szoborra.** A Körmenden felállítandó Kossuth szobor javára Sárközy Sándor csáktornyai cigányprimás gyűjtőívén adakoztak: Tömör Boldizsár, Zrinyi Károly, Mráz Kálmán, Karcag Béla, Himfi Béla urak 1—1 K. és Sárközy Testvérek zenekara 5 K., összesen 10 koronát, mely összeget a gyűjtő Kluge Pálnak, a körmendi Kossuth szoboralap pénztárosának elküldött, ki annak az átvételét lapunk utján nyugtatja.

— **Lövizsgálat.** Mint múlt számunkban már jeleztük, a m. kir. földmívelésügyi miniszter a perlaki járásban fellépett tenész-

bénaság miatt a csáktornyai, perlaki, letenyei és részben a kanizsai járások területére elrendelte az általános lövzsgálatot. E lövzsgálat a csáktornyai járás területén f. hó 18-án Delejes községben kezdődik s kisebb-nagyobb megszakításokkal október 10-ig tart. A vizsgálatra elővezetendő az összes löállomány kor és ivarra való tekintet nélkül. A vizsgálatra elő nem vezetett lovak tulajdonosai az 1888. VII. t. c. 146 §-a alapján kihágási eljárás utján 2000 koronáj terjedhető pénzbüntetéssel büntetettnek, azonkívül lovaikat az állatorvos saját költségükön fogja későbbben megvizsgálni. A vizsgálat folyó hó 18-án Delejes, Felsőmihályfalva, IV. hegykerület, Károlyszeg, Felsődomboru községekben; 19-én Királylakon, Határörsön, Kozlovcsákon, II hegykerületen, I hegykerületen, Zalabárdoson, Hétevezéren; 26-án Drávavásárhelyen, Drávacsányon; 28-án Tündérlakon, Hétházon, Murafüreden, Ligetfalván Ráczkanizsán, Végfalván, harmadik hegykerületen, Erzsébetlakon; szeptember hó 29-én Stridón, Magyaródon, Gáborvölgyön, IV hegykerületben, V hegykerületen, Nyirestfalván, Kismihályfalván; október 2-án Zalaujváron, Belicán, Örségen, Bottornyan, Ferencfalvamikófán; október 3-án Muraszentkeresztben, Bányaváron, Murasiklóson, Felsőkirályfalván, Muraszilvágyon; október 5-én Muraszerdahelyen, Lapányon, Majorlakon, Békásdon, Ormoson, Muraszentimártonban, Muranyirádon; október 6-án VI hegykerületben, VII hegykerületben, VIII hegykerületen, Rétháton; Zsedényen; október hó 9-én Drávaszentmihályon, Jánosfalun, Kristófalván, Nyivölgyön, Gyümölcsfalván, Gyümölcshegyen, Szentilonán; október 10-én Felsőpusztafán, Felsővidafalván, Drávaszentivánon, Tófalun, Zrinyifalván, Nagyfalun, Százkön; október 7-én Csáktornyan.

— **A csáktornyai és perlaki járások területén a f. év július hó 31-ig összesen 503 a születési szaporodás.** Nevezetesen: a csáktornyai járásban született 1047 gyermek, meghalt 795 egyén s így a szaporodás 252; a perlaki járásban született 930 gyermek, meghalt 679, tehát a szaporodás 251.

— **A kolera,** ez az emberiségnek egyik legnagyobb réme ismét komolyan fenyegeti Európát. A napilapok közléseiből tudjuk, hogy Poroszország Westpreusen tartományában, a Visztula torkolatának mellékén, sőt már Galiciában is kolera megbetegedések történtek. Ezen kolera megbetegedések következtében, nehogy az esetleg Magyarország területére is behurcolható kolera készülétnél találja az országot, a belügyminiszter utasította a törvényhatóságokat a kolera ellen való óvintézkedések megtevésére. Ezen belügyminiszteri rendelet intencióinak tesz eleget Csáktornya nagyközség előljárósága is most, midőn a köztisztaság érdekében az alábbi felhívást intézi a község lakosságához:

FELHÍVÁS!

A 91382/IV. 1905. számú magyar királyi belügyminiszteri rendelet folytán az ázsiai kolera elleni védekezés előkészületei tárgyában a köztisztaságra nézve előírt következő intézkedések végrehajtása rendeltetik el.

- 1.) A gyalogjárók, vendéglők, szállodák, kávéházak, cukrázda, iskolák, óvoda, ipartelepek, műhelyek, munkás- és cselédlakások, valamint egyéb köz- és magánépületek helyiségeiben és udvaraiban a tisztaság fenntartandó Lakások tulzsufofóása nem engedtetik meg.
- 2.) Különös figyelem fordítandó a kutakra; s tekintettel Csáktornyanak alacsony fekvésére és rossz ivóvizreire, a kutak megmerendők. Nyílt és közös kutak merítő vedrei kereszt-

pánttal láttandók el, hogy abba a vizet vívó saját edényét ne merítthesse. A kutak környéke kavics, téglá vagy homokkal feltöltendő. Kutak közelében azok vízével sem ruhát, sem edényt mosni nem szabad.

- 3.) Tilos a trágyát az utcára, térre vagy nyilvános helyre lerakni. Az udvaron csakis félreeső helyen és a kútól távol helyezhető el trágya s az 8 naponkint kihordandó.
 - 4.) A trágyalé elfolyása megakadályozandó és az annak gyűjtésére szolgáló trágyagyűjtő földdel kitöltendő.
 - 5.) Az iskolák, kávéházak, korcsmák és vasuti indóház árnyékszékei kiválóan tisztán tartandók és naponta egyszer megszejtelt fertőtlenítendő (1 klg. oltatlan mész 8 l. vízre).
 - 6.) A baromfivágó helyiségek gondosan tisztítandók és hetenkint bemeszelendők. Vér, trágya és egyéb hulladékok felhalmozódása megakadályozandó illetve azonnal eltakarítandók.
 - 7.) Szemetet máshol, mint a kijelölt helyen (drávaszentmihályi uttól jobbra temető felé) lerakni tilos.
 - 8.) Gyanus megbetegedés az előljáróságnál azonnal bejelentendő.
- A fenti rendelkezések pontos betartására a lakosságot az előljáróság oly hozzáadással figyelmezteti, hogy azok a legszigorubb ellenőrzésmenet és a mulasztások megtorlás végett a hatóságnak feljelenteni fognak.
- Csáktornyan, 1905. évi szeptember hó 13-ik napján. *A községi előljáróság.*

S z i n h á z.

Szilágyi Dezső színtársulata folyó hó 13-ika óta városunkban tartózkodik. Szilágyi színtársulatának a bemutatkozása elé nagy érdeklődéssel nézett városunk közönsége, mert e társulat jöveteletét jó hír előzte meg. Zalaegerszeg és más zalamegyei községekben tartott előadásairól a legjobbakat olvastuk a megyei lapokban. Szilágyi színtársulata jóhíreinek nemcsak meg felelt eddig, hanem a közönség a társulat előnyére kellemesen csapódott is. Az előadások napról-napra kifogástalanok s a társulat tagjai nemcsak jó akaratú és ügykezetelt tanúsítanak, hanem közöttük igazi tehetségek is vannak. Szilágyi Dezső színtársulata a közönség igényeit teljesen kielégíti, s így nagyon megérdemli a közönség támogatását. Az elmúlt hét estéről különben a következőkben számolunk be: Kedden a »Hajduk hadnagya« Cobor és Rajna szép zenéjű operettje volt a bemutató, sajnos csekély számu közönség előtt. Pedig ugy a darab, mint az előadás megérdemelték volna a nagyobb közönséget. Jászai Mariska a társulat énekesnője Gaston kadét szerepében remekelt, Bandi Rózi gyönyörű hangjával elragadtatta a közönséget, Lendvai Ferike, mint Barbarina igen kedves volt. A címszerepet Kiss Pista játszotta, ki dalias megjelenésével és nagy terjedelmű kellemes hangjával hódította meg a jelenlévő közönséget. Bátori Bélát (Szépcsig) ezt a már Csáktornyan is jól ismert komikus megjelenésekor nagy tapsnal fogadta a közönség, belépő coupléje alatt pedig oly tapsvihart tört ki, hogy a couplénak felét sem igen lehetett hallani. Szilágyi Dezső igazgató az ezredes szerepében megmutatta, hogy szerepeit kitűnően tudja alakítani. Jó volt még Vágó István Hájas strázsamester szerepében.

Szerdán a drámai személyzet mutatkozott be Ruttkay »Sötétség« c. társadalmi színművében, melyben Lőrinci Erzsé és V. Berzsenyi Margit jeles tehetségeknek bizonyultak. Hozzájárultak az est sikeréhez Simon Jenő (Lajos), Kiss Pista (István), Vágó István (Vári), Bátori Béla (Erdős) és Miskey József (Andor).

Csütörtökön »A Cornevillei Harangok«-at adtak kis számu közönség előtt pedig ez az előadás talán kitűnőbb volt, mint az első két napi. Jászai Mariska oly eleven és temperamentumos volt, aminőt vidékiszínpadokon csak nagyon keveset lehet találni. Bándi Rózi, Szilágyi Dezső, Miskey József, Kiss Pista, Bátori és Vágó — e nap is a régiek voltak.

Pénteken Molnár Ferenc kitűnő bohózata a »Doktor ur« került színre már valamivel nagyobb közönség jelenlétében. Szilágyi Dezső mint Puzser önmagát multa felül. Bátori a szoknyavadász fogalmazó szerepében többször tapsra ragadta a közönséget. Lőrinci Erzsé (Sárkány) Simon (Sárkány) Lendvai Ferike és Miskey járultak még hozza az est sikeréhez.

Sve pošiljke se tičud zadržaja novinah; naj se pošiljaju na ime, Margitai Jozefa urednika Csáktornya,

Izdateljstvo:

knjižara Fischel Filipova, kam se predplate i obznane pošljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk

Izlazi svaki tjeden Jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 8 kor.
Na pol leta . . . 4 kor.
Na četvert leta . . . 2 kor

Pojedini broji koštaju 20 fil

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

MEDJIMURJE

Službeni glasnik: «Csáktornyai takarékpénztár» «Muraközi takarékpénztár» «Csáktornya Vidéki takarékpénztár» i t. d.

Kuliko je žita zraslo na svétu!

Kak vu prošlim broju tak i sada budemo dalje izkazali kuliko je vu kojem orsagu žita zraslo, kuliko more koj orsag prodati ili kuliko mora kupiti. Sada bude prva, koju budemo izkazali:

Magjarska.

Jer nas najbolje plod naše domovine zanimiva, zato budemo se tu malo duže boravili. Gledimo, kuliko kat mekotah je bilo zasejeno:

pod pšenicu . . .	6,031,546 kat. mekotah
» hrži . . .	1,979,351 » »
» ječmena . . .	1,817,128 » »
» zob . . .	1,787,809 » »

Te broji su se zbog nesrećah, koje su polje postigle malo pomenjšali. Vu Magjarskoj je poprek na jednu mekotu opalo:

iz pšenice . . .	7 i fertalj metercentov
» hrži . . .	7 » »
» ječmena . . .	7 i pol » »
» zobi . . .	6 i pol » »

Letošnji plod je od lanjšega vekši:

iz pšenice . . .	5 i pol million m. centov.
» hrži . . .	1 i pol » »
» ječmena . . .	2 i pol » »
» zobi . . .	2 i pol » »

zraslo je daklje:

	1903.	1904.	1905. ljeta.
	million metercentov		
pšenice	44	37	42 i pol
hrži	12 i ¼	11 i ¼	13 i pol
ječmena	14	10 i ¼	13 i pol
zobi	12 i pol	9	11 i pol

Kuruza bude zbog velike vrućine osobito po ravninah i po pesnatih zemljah jako slaba Samo po onih mestah gde je deždž bil moremo računati na srednji plod. Po celim orsagu je plod slabo srednji, tak da budemo kuruza morali kupiti.

Krumpera bude takaj menje, kak je redovito, akpremsu rane fajte dobri plod dale. Ali zato bude letos već krumpera, kak je lani bilo. Lani je bilo 30 million metercentov krumpera i letos, kak računaju bude 41 ili 42 millione, ali i to moramo kcoj deti, da je lani bilo samo 900 jezer mekot zasajeni a letos je 920 jezer mekot pod krumper hasnuvano.

Sveskupa sa lanjskim starim žitom skup ima Magjarski orsag na 1905—6 ljetu oko 90 million metercentov žita. Iz toga bude za domači strošek treba:

pšenice	32—33 million metercentov
hrži	10—11 i pol » »
ječmena	10—11 » »
zobi	10—11 » »
kuruze	24—25 » »

Ostane za prodati vu druge orsage:

pšenice	14—15 million metercentov.
hrži	2 i pol 3 » »
ječmena	3—4 » »
zobi	2 i pol 3 » »
kuruze	2 i pol » »

žita skupno 24—27 million metercentov

Austrija.

Letošnji plod je vnogo hujši vu Austriji, kak je lani bil. Po priliki je zraslo.

pšenice	12—13 million metercentov
hrži	18—20 » »
ječmena	13—14 » »
zobi	14—15 » »
kuruze	3—4 » »

Vu Austriji je svako ljetu po priliki do 100 million metercentov žita potrebno, a poleg zgornjih brojev je letos komaj 60—66 million metercentov zraslo. Kak se vidi bude Austriji potrebno kupiti:

pšenice i mele	16 million metercentov
hrži	3 » »
ječmena	2 i pol » »
zobi	4 » »
kuruze	6 » »

Ovu potrebno žito si vu najvejšoj meri iz Magjarskoga orsaga pribavi.

Švajc.

Vu Švajcarskoj bude gledječ na potreboču prošlih letah, sledeća množina žita potrebna za kupiti:

pšenice i mele	5 million metercentov
hrži	pol » »
ječmena	pol » »
zobi	1 i pol » »
kuruze	1 » »

Dania.

Vu Danskoj je dosta lepi plod bil. Al zato bude Dania ipak morala kupiti.

900 jezer metercentov	pšenice
1 i pol milliun »	hrži
500 jezer »	ječmen
300 jezer »	zobi
4 million »	kuruze

Z A B A V A.

Baš osobita inteligencija dveh psov.

Prvi je živel u ono doba, kad sam ja u Solnogradu u skolu hodil od 863—866, pak ga je cieleh varaš poznal. Kada je taj pas (bil je to onaj veće fele ratler) poslie dužeg vriemena došel u varašu u koju ošteriju ili kavanu, pak ga je koj gost pozdravil sa: »No gospodin »Inspektor,» su nas dostojali »opet poglednuti?» — to je taj pes vidljivo bil vesel te je svojim podsiećenim komadom repeka po pesjoj navadi migal od veselja. U našu dijačku kavanu je rad dohadjal jer su ga dijaki rado imali, milili mu se, gladili ga, a često mu i dali polizati šalicu iz koje je ov ili on bielu kavu ili čokoladu pil; a i pol kifla je znalo kojemu ostati, a to je opet dobil »Inspektor.»

Pes taj bil je željeznički, i to samo na prugi od Solnograda do Beča, a nikada na protivnu stran u Bavarsku. On je samo jed-

nostavno, kad je hotel putovati, skočil k mašinistu na lokomotivu a odovud na tender na vugljenje i sad se je vozil prama Beču od stacije do stacije, dok mu je bila volja, tu je onda dole skočil iz tendera i na ovoj ili na onoj staciji, pošto je posvuda bil domači, znal je ostati po dva tri dana, dok mu se je opet zvidlo dalje proti Beču putovati ili natrag proti Solnogradu, i opet se na kojoj sebi povoljnjoj staciji zaustaviti i po koj dan ostati. Jestli je svigde dobil, jer je bil ciele pruge pes i na cielej prugi poznat i domači. Radi njegovog putovanja od stacije do stacije su mu željezničari dali ime: »Inspektor.»

»Odpelal se je dalje Inspektor, nije hotel tu dole skočiti» — pripoviedal je željeznički činovnik, koj je vlaka odpravljjal, po slie, kad se je vratil u kancelariju. Drugi opet: »Več sam misliil, da »Inspektor» pri nas ostane po koj dan; ali neznam kaj mu je puhnilo. Kad je vlak u staciji stal, skočil je iz svog vugljenja dole i preletel ciele kolodvor; ali čim je mašina začučnula, već je bil gore na a tenderu; neznam, zakaj se na nas srdil» — Tretji opet: »Danas sa

jutrašnjem vlakom se je »Inspektor» vozil prama Beču i nul eno ga na vugljenju, već ide natrag — Bog zna gde je obeduval i t. d.»

Ovak ili slično je spomenek na prugi tekel nad putovanjem toga četveronožnoga »Inspektora.» On je imal liepi kožnati ovratnik, na kojem su visele do deset žulencijah, t. j. znamenjah, da je pesji porez za njega u ovom i ovom varošu ili trgovištu plaćen i tak je on nosil svih većih miestah i varošah na prugi težećih, pesje žulencije, da mu živoder, ako se je baš u tom varošu ili trgovištu zadržaval, nikaj nije smel niti mogel.

Kondukteri su pripoviedali, da je »Inspektor» u Beču, Lincu, Velsu i t. d. baš tak doma, kada onamo dojde, kak i u Solnogradu. On u Beču zna odbiežati u varaš, žulenciju ima, pak kaj ga je briga, porez je platil, pak mu nitko nikaj nesme; — u varošu se zna po dva tri dana zadržati, kaj dokazuje, da i tu ima poznanca. Zatim dojde na kolodvor, gde je onda pravo doma. Ovako čini i po drugih varaših uzput.

Svedska.

Vu Švedskoj je ljetos takov plod bil, kak lani. Zato tak moremo računati, da bude tuliko treca kak lani. Treba bude Švedskoj kupiti:

pšenice i mele	2 i pol million	metercentov
hrži i mele	1 i pol	»
ječmena	70	jezer
zobi	800	jezer
kuruze	60	jezer
poseje	1 i pol million	»

Norvežka.

Vu Norvežkoj bude treba:

pšenice i mele	600 jezer	metercentov
hrži i mele	2 i pol million	»
ječmena	1 i pol	»
zobi	100 jezer	»
kuruze	200 jezer	»

Belgium.

Vu Belgiumu je letos zraslo:

pšenice	3 million	metercentov
hrži	5	»
ječmena	3/4	»
zobi	4	»

Bude njoj treba još kupiti:

pšenice	13 million	metercentov
hrži	1	»
ječmena	2 i pol	»
zobi	2 i pol	»
kuruze	3 i pol	»

Spanjolska.

Vu Španjolskoj je letos malo bolši bil plod kak lani. Bude njoj još treba kupiti: 2 million metercentov

80 jezer	»	pšenice
400 »	»	hrži
500 »	»	ječmena
		kuruze

Portugalia.

Portugaliji bude treba još kupiti:

pšenice	800 jezer	metercentov
ječmena	50	»
kuruze	120	»
zobi	50	»
hrži	150	»

Egiptom.

Bude treba kupiti:

pšenice	900 jezer	metercentov
ječmena	200	»
hrži	400	»
kuruze	100	»

Blagoslov križa.

Vu nedelju, 3. septembra, bila je lepa parada vu podbreskom hataru, gde je dal dobrostojeći gazda i mlinar: Kralyics Mihaly podiči novo, kamenito raspelo. Blagoslov je obavil, veleč: gosp. Hergár István, vicearhidjakon i plebanoš iz Sv. Marije, uz pomoć vbče. gg. Imrey Ferencza, plebanoša i Zrinyi Mikloša, kapelana iz Soboticze.

Na procesiji bili su nazočni gg. Habus plebanoš iz Preloka, Kakosy, Rody, kleriki; Hajnal, navučitelj iz Podbresta s go pom iz Orehovice; vatrogasci iz Kišszabadke, koje je vodil kommandant Novák Mihály iz Kišszabadke, puče v belini, školska deca i vno-ggo pobožnoga naroda.

Po sveti meši, koju je služil pri Sv. Križu vu lepi kapeli veleč. gospodin Hergar ob deveti vuri, išla je procesija k razpelu. Tu je dočekalo procesiju strelanje iz mužarov i puno pobožnih ljudi, ki su išli di-mo iz Ludbrega, gde je bilo vezda prošenje.

Novo raspelo je lepo okinčil s cvetjem a stupe pak s partami i narodnim, magjar-skim zastavami benkovski tutor, gosp. Čzir-kvencsics György, ki je podigel tam i mal oltar.

Da je gospodin vicearhidjakon raspelo uz molitvu blagoslovil, govoril je narodu lepo prodeštvo, vu kojem je osobito to iz-rekel, kaj je križ, i kako ga moramo što-vati. — Po njegovom govoru stal se je vlastnik raspela, Kralyics Mihály i v lepim govoru se je uz birane reči zahvalil, koji su se potrudili za blagoslov, a osobito je lepo bilo ono, gda je rekel Kralyics, da je on zato dat vu prvom redu podiči ovo raspelo, da, kada nam budu već kosti počivale vu črnoj materi zemli, a deca se naša nezah-valna bi morti spozabila nas: da se onda bar oni, koji idu poleg križa, kakti putniki vu Ludbreg ili ljudi, koji idu k brodu, pokloniju križu i pomoliju za onoga, koji je dal podiči to raspelo! — Po blagoslovom pogostil je vno-gg.

Rusko-japanski mir.

Tak jedna kak druga stran nije zado-voljna sa mirom. Japanci su takovu bunu napravili vu glavnim varasu Tokio, da je japanska vlada morala statarium odrediti.

Još nepoznamo kondicije mira. Tak je bilo sklopleno da bude se pogodba samo za 50 dni vun dala. Ali zato je japanska vlada ipak razložila puku točke mira, sada su već mirni japanci.

Politički pregled.

Kralj nije prijel osnovu Fehérvári barona, da se nutri vpelja tajni jus zbiranja. Zato se je Fejérvári sa celom vladom doli povedul. Na propadanju sadanje vlade se jako veseliju leve stranke, jer misliju da je kralj sada popustil i da budu leve stranke mogle dojtí na korman.

Kaj je novoga!

Sneg.

Iz Felsövíssö telegrafiraju, da na bor-sajskim Pietro — ženu do 2305 metrov visokim bregu, od septembra 2. počemsi pod-jednom sneg pada. Sneg već se napre vidi, da se ljetos nebude reztalil.

Vu sunce gledajuća ženska.

Ettinger Mária valseiska stanovnica, onu sredu po podne kad je sunca potemnenje bivalo, dugše vreme gledala je iz sitnozorum potemnenje sunca, bez da bi hasnuvala bila na črno za kajenoga glaza. Ženske njeni obraz od sunca je zevsema crven postal i za mali čas se tužila bila, da nju glava boli koja bol je tak jaka bila, da je ženska svo-ju samosviest zgubila i večer nju je mož-djanski žlak trefil. Ženskinu smrt njenih o-čih prekoredno teršenje je zrokuvalo.

Drinapolja nesreća.

Iz Konstantinapolja telegrafiraju: da vu Drinapolju 1350 hiž, 300 šlacunov, 13 škol 7 cirkvi i jeden mohamedanski kloster je zgorel. Tri jezero ljudi od višešega pogla-varstva dobiva svagdanašnega kruha.

Mi dijaki smo toga »Inspektora,« vrlo rado imali, ali ga je i građanstvo volilo, a kak je bil pametan, znal si je svojom inteligencijum i pri soldatih ulagivati, pak je i kasarne posiečival. I ovi su ga rado imali, a da je tu bilo dosta govedine, gde se me-naža za pet sto do hiljadu ljudih kuha, razumieva se samo po sebi.

»Inspektora« je njegova inteligencija na to rekuć hranila.

Znam i o još jednom takovom inteli-gentnom psu pripoviedati, kojega inteligencija ako nije veća od »Inspektorove,« a to mu je siegurno ravna, kaj će poštovani čitatelji iz sliedeće pripoviesti sami moći prosuditi.

Ja od niekog vremena imam navadu u lietnih miesecih oko putovati a cilj putovanja mi je uvijek gornja austrija i štajer-ska, tirol i bavorska. Onda su velike pečine šume iglenastog drvjetja i onaj pravi gorski friski zrak i predobra i zdrava voda. Tu dohadjaju po lieti iz svih stranah svieta iz-letnici. Tu je videti francuze, engleze, mag-jare, turke i dapače amerikance. Svi ovi do-hadjaju u lietu onamo, da se naužiju svie-žeg gorskog i šumskog zraka i da se jedno

malo od domačeg napora uporave. Tu se onda dan na dan iz svojih kvartirah, koje si po selih onih okolikah, na tjedne i na miesece iznajme, u jutro dižu i pieške pu-tuju medju obližnje šume, brdine i klisurine. Da na ovakovim izletima ovi tako nazvani »touriști« nenajdu uvijek prikladne oštarije, razumieva se samo po sebi; dapače kada, dojdju medju brdine, zna i cieli dan projtí dok se namcre na koju samotnu oštariju, u kojoj bi se mogli okriepiti, po zločestom vrienmu pod krovom probaviti ili preno-čiti. Anda moreju uvijek na okriepu tiela niekakovu hranu sobom u torbi nositi. a to je većinom u varasu kupljena šunka, nare-zana mrzla teletina, prevudjene klobasice i tomu spodobna.

I ja sam se 1882-e godine sa pokoj-nom ženom na putovanju po tirolu zmešal med touriste, idući gore na »Martinsvand« do Maximilianovog križa. Baš je bil liepi dan mieseca augustusa, a nas je bilo šest osobah — dakako svi obskrbljeni potrebnim živesom. — Na jedan krat moja žena vik-ne: »Kaj je ono tam?« — I pokaže prstom da nekaj gibajućega se na sredini ceste. I-

jučin sve do bliže gibajućega se predmeta, opazimo da je to mali hrđjavi pes, onaj posve prosti selski pes, kak su već vu selih kućni psi, i taj je kad nas je videl bliže pohadjati, na sredini ceste, na dveh straž-njih nogah sedel, a prvimi je onak gore dole mahal, kak to navadno psi čine, koji se nauče prositi. Dakako, da smo ga svi milovali toga maloga bogčeca — gladnoga a moja žena ga je dapače i rukom gladila. Odmah smo posegnuli svaki u svoju torbu ili žep te mu je svaki dal po nekaj od so-bom ponesega živeša. Ja se dobro siećam, da sam mu pol klobasice dal. Siromaški pes se je liepo šunkom, teletinom i klobasicami nahranil, a onda nas je ostavil te otišel na drugu stran, valjda zviranjka iskat, onoga prefinoga, kak kristal čistoga a kak led mrz-loga zviranjka, kakovi se samo med tirol-skemi i švajcarskemi pečinami nahadjaju

Naše mnienje je bilo, da ili je taj pe-sek zgubil svoga gospodara pak sad nezna, kud kam za njim i mora gladovati, ili pak ima nemarnog gazdu, koj mu jesti neda, kak ih to više takovih ima, koji neznađu, da živinu, koju pri kući drže, psa, mačka i

Mesto ribe učenik.

Vu Šomodi vu minućem tjednu se nesrećno dogodjenje pripetilo. Balla István tamnošni učitelj je na vadasiju išel na putu se zestal iz nekuliko svojemi učeniki, koji oprosili su ga, da naj njim vu potoku ribe strelji. Učitelj je pripraven bil nato navije si svoju pušku, koja međjutim ne hotomice se izprožila bila. Šprihi se jesu jednomu Koteles Jožef zvanomu učeniku vu stegnu zapilili i za pol vure po veliko trpećoj muki su ga vmorili. Proti učitelju zbog nepazljivosti vučinjenoga ubojstva su tužbu podigli.

Nevoľje žrtva.

Vu budapeštanski nemškoga konzulata ured, koj vu Klotild nadhercegice, palači biva, ove dneve pred poldnevom dojde nuter Markvald Henrik rodom iz Manze peti deset ljet star agent od velike nevoľje se tužil i peneznu podporu je prosil. Nemškonzul kad se pravićno iz kazal, deset korun mu na pomoć dade. Tuliko penez međjutim kak se vidi je je pre malo bilo Markvaldu, ar kad je van išel, konzula vu njegovoj drugi hiži na prvo vzeme noža i prek srca se prepriči žnjim. Vmirajućega su odpeljali vu špital.

Iz špitala vu rešt.

Ovog meseca 14. dneva Hajdu Balint budapeštanski mesarski detić vu péczelijskim hataru prebal je svoju dragu, onda pak proti sebi obrnul je noža, i na svojih prsah dve pogibelne rane je načinil. Za ljubleni detić, koj je ovo iz za jednim porazumlenjem svoje drage vćinil, sada je ozdravil vu špitalu, redarstvo ga taki vu rešt odeg-nalo.

Otrova mešajući svećenik.

Natale Rafael villamagnaiski katoličke

t. d. moraju i hraniti. I dok se mi o tom pripravimo i za psom gledimo, koj se je sve više i više udaljival, dojde proti nam nieki seljak, kojega odmah zapitamo, nije li eno on pas njegov, koj tamo prama šumi bieži i kojega smo mi ov hip nahranili, jer nas je na stražnjih nogah sedeć, mahanjem prvimi tacicami liepo prosil.

»Ah, ne, nije moj« — bil je odgovor — »To je Plattnerov lump, tamo ona kuća na briegu! Čim nastupi lieo, tak, da stranjski i turisti dojdou u naš kraj, onda on odbieži od kuće pak se po cesti okolo klatari i prosjaci pri ovih, jer mu šunka teletina i klobasice idu bolje u tek nego doma mućnjak. Poslie u jesen, kad stranjski otidu, se opet povrne k svomu gospodaru i ostane kroz zimu kod njega: s ovim nemojte nikakovo pomiluvanje imati to je je vagabund (potepuh). toga ovde svaki pozna!»

I eto, sad neka netko reče, da živina nema pamet. Ima pamet ali razuma nema, toga ima samo čoviek, koj šnjim dosiže i do tronuša nebeskog te baš u razumu stoji dokaz, da je čoviek sam po sebi i sam za sebe stvor, a nedohadja raznimi promienami od druge životinje, kak to nieki mudrijaši tvrde.

O tom na koncu jednu veselu:

Dećec dojde iz škole domov i pripovieda si otcu, da je danas se učil, da čoviek prembom dohadja od jopca. Otac mu ves uzbunjen nad tum bedastoćum, srdit u naglosti krikne: »Ti je ti. — ali ja ne!»

Em. Kollay.

crkve kapelan kak iz Rima javiju sublimata vlejaj je vu kelih med vino i kad je plebanuš pri meši jedenput gutnul iz žnjega skupa se srušil i med strašnimi mukami za mali čas je vumerl. Segrestijas je po-kostal vino, nego pazljivo, pak i njemu je takaj zlo dospelo. Iztraga je ustanovila, da Natale iz osviete otrovil je plebanuša ar plebanuš je svojega bratanca imenuval za nasledniku, akoprem Natal bi bil rad za njim došel. Otrova mešajućega su prijeli.

Zežganje copernice.

Već je jako davna, kad je mudri kralj Kálmán prepovedal copernično zgauje. Mezőlivadijski stanovniki međjutim još niti dan danas nikaj neznaju od mudroga kralja odredjenja i kak da nebi vu dvadesetim stoletim živeli, žežgali su copernicu. Ova copernica je zove Bettyan Jakobova žena nije vre ravno živela, kad su nju na lomaću deli, sad vu minućem marcijušu mesecu je vumrla, nego praznoverni puk, nit vu grobu ni joj dal počivati, iz kopali su nju na falate sećepali i onda pak žežgali. Proti bedastim ljudene fiškaliat podigel je iztragu.

Vkrali su jednu ladju.

Berlinskog Hella zvanoga društva Greif zvanoga parobroda, kak iz Berlina javiju, dve dneve vnoći nepoznani činitelji su ga vkrali. Društvo je taki vjutro javil od kradljivost na reke redarstvo i postojališća zapovedništvo nego do vezda se ni uzpjesilo ustaviti, da gdo je tal.

Strelli je svojega brata.

Halasz Jožef petnajst ljetošni dečak kak iz Kecskeméta telegrafiraju na Vöröšöld pustari iz revolverom strelil je trinajat ljet starog Mihály zvanoga svojega brata. Krvo-ločni dečak, se stim brani da se revolver ne hotice spružil.

Razbojnost na orsačkoj cesti.

Iz Deve javi dopisnik, da Tódešd obćine hataru vu grabi dvoja strahovita okrnje na mužkarska mrtva tela našli jesu. Žandarska tražba je ustanovila, da su taj isti banatijski živinski trgovci, koji su iz hatszegijskoga sejma dimo bili išli. Na orsački cesti su nje razbojniki napali, vmorili i oplenili su nje. Razbojniki su se na njihovi kolaj odpeljali. Žandarstvo sad išće nje.

Prepadjena vulica.

Vu Prag varašu vu Nindiche vulici se pripetilo, da nekuliko tezakov pri novoga karala zidanju, mod kopianjem su na jedno silno zvirališće došli. Zviranje je na debelo gori zviraj iz glubline i voda je na hitroma podkopala na dva i tri kondinacije njihovoga fundamenta. Hizne stene na vse kraje spokale jesu. Iz delom su taki prestali i stanovnike iz hiž van stiral. Imenuvana vulica je na desnoj strani prepala i sada vsem hižam se sporušenjem grozi.

Izniknutoga tuvaruša penezni list.

Iz Kaposvara pišeju; Nećekani tim bolje osobiteši nenad dostigel je ove dneve Csima Ferenc težačku ženu, koja vre od davna za mrtvoga misleća za pijanoga i klataće naravi svojega muža. Csimanici se ni jako vnogo stara za svojega prepadjenoga muža, nego ipak si je žalost premišljavala, da skakovim strašnim načinom mogel je samoubojnikom postati njeni tuvaruš. Nego ove dneve veliko veselje dostiglo je žen-

sko. Iz Nev-Jorka varaša došel je jeden penezni list sa 1200 korunami, koje njeni za mrtvoga misleći muž poslal je. Čimanica se sad dvovrstno zablazeno čuti, ar nije nemoguće ovo čudno pripećenje, da za mrtvoga misleći muž poslal je. Čimanica se sad dvovrstno za blaženo čuti, ar nije nemoguće ovo čudno pripećenje, da za mrtvoga misleća vagabunda, jošće za nekakvoga poštenoga i marljivoga človeka odhranila je Amerika.

Na vuglen je zgorel.

Iz Szombathelya telegrafiraju, da grofa Erdödy Ferencz imanju spadajućoj šomlóiskoj gori vu ovom zadnjem vremenu lisice su velikoga kvara delate, radi toga Medgyessy Jožef šumaru su to zapoved dali, da naj lisice iz koreni. Medgyessy ove dneve je na leši stojal. Sa kuglom nabita puška, se za jedno kito zadela i kugla se Medgyessiija vu njegovo oko za pilila, koj smrtno oranjeni bez svesti se srušil skupa. Njegova oprava koja se od puškenoga ognja bila vužgala po malo je goret počela, kesnije pako se na plamen obrnula i vumirajući čoviek je tamo nu vuglen zgorel.

Gde je herc ass?

Drago je platil Revész Mihály rima-szombatski redar svoju preveliku zaafanost. Došel je gori vu Budapešt vu purgarsku opravu se oblekel i otišel je van vu Varošliget. Kak se tam bil šetal spazi jedno iz pet mladi ljudih stojeću kompaniju, koja se tak zvano, Gdeje herc, ass, hazardno prepovedanu igru, igrala. Od lučil se je, da ovu bandu od koje je već čul odkrije. Tam si sede med nje i prosil, da ga nek vzmēju vu svoju kompaniju. Redar je onda bil rekel da nema drobnih penezi mesto banke položil je svoju sreberno vuru i zlatoga lanca. Med čim tekla je i igra kad samo na jedankrat jeden igraš na stran zove, da mu nekaj vu vuhu po šepetne. Redar je na stran otišel za par trenutkov se nazad na vrne na svoje mesto, nego dotčas njegova vura, njegov zlati lanc iz žnjegovimi pajdaši skupa je izniknulo i saptalec je takaj pobegel. Redar je javil pripećenje na nadkapanstvu.

Muku trpeće dete.

Na redarstvo vu Budapešti jednoga dneva vjutro došlo je jedno bez imeno javljenje, kojega njeni pisatelj, od strašnoga greha odkritje na prvo donasa. Pisatelj piše da Barabás Sándor i njegova žena na smrt mućiju Lidi zvanu devet ljet staru svoju kćerku. Na temelju javljenja više detektivov išlo je vu Barabás Sandora stanu. Detektivi pucku su vu pomiluvauja vrednim položaju našli jesu. Dete je vu jednoj kmićnoj komori bilo, videlo se na njoj, da vnogo strada i znamenja od vudarcov. Nesrećno dete sada vu nekoje državno utočište na mestiju proti roditeljem pako podigneju strogo postupanje. Iztraga je sada već sledeća razvedrila. Mala Lidika njenoga oca od prve ženitbe izhadja. Njena draga majka tremi ljet prije toga je vumrla testamenta je ostavila za sobo , vu kojem tri jezero korun teštila je svojemu detetu, Testamenta vu jednim broju se ovak glasi, da ovu šumu penez otec kakti tutor more na skrb imati, nego njegovi vlastiti samo onda moreju postati, ako bi dete pred punodobnostjom vlegnulo vumreti. Nećemurni otec, kak se vidi zato je hotel svoje lastovito dete napraviti.

Gabona árak. — Ciena žitka

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	kor fill.
Buza	Pšenica	15.00—
Rozs	Hrż	11.20—
Árpa	Ječmen	12.00—
Zab	Zob	12.00—
Kukoricza uj	Kuruza nova	12.20—
Fehér bab uj	Grali beli	22.20—
Sárga „ „	„ žuti	17.80—
Vegyes „ „	„ žmésan	17.10—
Kendermag	Konopljeno seme	22.00—
Lenmag	Len	16.00—
Tökmag	Koščice	20.00—
Bükköny	Grahorka	14.00—

3696 tk. 905. Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. jbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Zakál Lajos ügyvéd perlaki lakosnak Purics Mihály (nős Pálfi Franciskával) hodosáni lakos elleni végrehajtási ügyében 63 kor. tőke, ennek 1902 évi április hó 30 napjától járó 5% kamatai és 25 kor. 90 fill. eddigi ugy 14 k. 80 f. árverési kérvényi költségek kielégítése végett a nagykanizsai kir. törvényszék a perlaki kir. járásbiróság területén fekvő a hodosáni 18 szljkvben foglal I 13 hrsz. 13 népsorsz. ház, udvar, kert és a hozzátartozó aránylagos legelő és erdő illetmény a végrh. törv. 156 §-a alapján egészben 938 korona kikiállási árban mint becsárban az

1905. évi szept. hó 30 napján d. e. 10 órakor

Hodosán község-házánál végrehajtható ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó árverésen a kikiállásiáron alul is eladni fog.

Venni szándékozók figyelmeztetnek, hogy az árverés megkezdése előtt a fenti

kikiállási ár 10%-át bánatpénz fejében lenni s a vevő a vételért 3 egyenlő részben lefizetni köteles és végr az árverési feltételeket a hivatalos órák alatt alulirt tkvi hatóságnál és Hodosán község előljároságánál megtekinthetők.

A kir. jbiróság, mint tkvi hatóság.
Perlak, 1905. július hó 16-án. 511

Egy jó erkölcsű fiu
tanulónak
felvétetik
Fischel Fülöp (Strausz Sándor)
könyvnyomdájában
CSAKTORNYÁN.

Globin
a legjobb és legfinomabb
czipőlisztifoszer

Keill-Lakk

legkitünőbb mázoló szer puha padló számára.

Keill-léle viaszkenőcs kemény padló számára.
Keill-léle fehér „Glasur” fénymáz 90 fillér.
Keill-léle arany-fénymáz képkereteknek 40 fillér.
Keill-léle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

Heinrich Miksa cégnél Csáktornyán, — Horvat A. Varazsdon.

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)

könyvnyomdája Csáktornyán.

A legujabb gyorssajtókkal és diszes uj betűkkel van felszerelve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat

u. m.: névjegyek, levélfejek, meghívók, eljegyzési-, esketési- és gyászjelentéseket, számlák, körlevelek, hivatalos és magán nyomtatványokat

röpiratokat, műveket stb.

bármely nyelven és kivitelben a legjutányosabb árak mellett.

Itt lán és nyomban száradó

Valódi Christoph-lakk kérendő

Ezen gyártmány törvényileg védve van

Christoph Ferenc SZOBAPALLO-FÉNYLAKK

Lehetővé teszi, hogy a szobák a másolás alatt is használatosnak, mivel a kellémetlen szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajlakkok sajátja, elkerülte. Emellett a használatra olyan egyszerű, hogy akár maga végezheti a másolást. A palló nedves tárgyakkal feltörölhető, amikéül, hogy olvosított fényt. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénylakk,
sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olajfestékek fűdi be a pallót a egyúttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmasok régi vagy új pallóra. Teljesen befűd minden felület, korábbi másolást stb; van azután

fehér fénylakk (színezetlen)
új padlóra és parketere, mely ugyan fényt ad. Különösen parketere a olajfestékekkel már beázott egészen új padlóra való. Csak fényt ad, ennél fogva nem fűdi el a famasztrát.

Postacsomag, külfelől 35 négyzetóra mér. (két köznépszáma szobára való) 5 ft. 90 kr., vagy 91. márká.
A követlen megrendések minden városban, ahol lakóházak vannak, ide küldendők. Mintamunkások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék az ügyintézőre a gyári jegyre, mivel ott a többi mint 1880 évi létező gyártmányt sokféle utánóznak és hamisítják, a sokkal rosszabb, a gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hosszú forgalomba.

Christoph Ferenc,
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,
Prága. K. Berlin.
Krischtóf Ferencz-féle tükörfénylakk
Kapható:
MRÁZ TESTVÉREK-nél Csáktornyan.

Világkiállítás St. Louis 1904
Legmagasabb kitüntetés, Grand Prix

Globus
tisztító-kivonat
Jobbhat tisztít mint bármely más fény-tisztítószer.

Eladó ház.
A Wlassics utcában egy jóforgalmu péküzlettel biró, és évi 2100 korona jövedelmet hozó H Á Z azonnal eladó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. 503 3-3

509 1-3

Megbízható és szorgalmas
úgynökök
olyan vidékről, a hol a szőlő megerem és szőlőmiveléssel foglalkoznak és a hol a filoxera pusztításait már megkezdette vagy pedig a hol szőlőültetéssel foglalkoznak szép állandó és biztos melékkeresetre tehetnek szert, ha címüket közlik
HEGYI LAJossal Budapest,
Király-utca 13. I.

Globus
tisztító-kivonat
971

Egyszeri átsimítás
Schicht-szappannal
(„Szarvas”- vagy „kúlc” szappan)
pótól
kétszeri átsimítást közönséges szappannal.
Schicht-szappan a legjobb és használatban a legolcsóbb!

Szőlő-sajtók, Gyümölcs-sajtók
„HERKULES” kettős nyomószerkezettel kézi hajtásra
Hydraulikus sajtók magas nyomás és nagy munkaképesség számára
Gyümölcs-zúzó, szőlő-malmok, bogozó gépek
Teljesen felszerelt szűretelő készülékek állandóan és kocsi-ra szerelve
Lé-sajtológok, bogzó őrlők.
Hesáló készülékek gyümölcs és főzelék számára, gyümölcs-hámzó és vágó gépek.
Szabad. önműködő, hordozható és szállítható
„SYPHONIA”-permetezők: szőlők, gyümölcsfák, komló- és szegecs permetezésére.
SZŐLŐ-EKÉK gyártatnak és szállíttatnak jótállás mellett különlegességként legújabb szerkesztés szerint
MAYFARTH PH. és TÁRSA
gazdasági gépgyárai, vasöntődéje és gőzhármorai által
WIEN, II. Taborstrasse 71.
Kitüntetve 550 arany, ezüst éremmel stb.
Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve. Képviselek és viszontárúsítók kerestetnek.
901 12-13

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDESI ANYAGA
ETERNIT
PALA
MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HATSCHKE LAJOS
BUDAPEST-VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.
909

